

zpravodaj

časopis Skupiny ČEZ pro obyvatele regionu Jaderné elektrárny Dukovany | 1/2019

DUKOVANY MAJÍ PRIORITY

JADERNÝ SVĚT 2019

ROZHOVOR: SESTRY HAVELKOVY

Milé čtenářky, milí čtenáři,

setkáváme se nad stránkami prvního vydání Zpravodaje Jaderné elektrárny Dukovany v roce 2019, který vám přináší informace jak ze samotné elektrárny, světa jaderné energetiky, tak i z našeho regionu. V uplynulém roce jsme se v elektrárně zaměřili na pokračování modernizačních akcí, které významně přispívají ke spolehlivosti i bezpečnosti provozu. Jsme si vědomi, že samotná technika nestačí. Pro provoz elektrárny jsou důležití také zaměstnanci elektrárny i našich dodavatelů, díky nimž spolehlivě vyrábíme takové množství bezemisní elektřiny, kterou dlouhodobě pokrýváme výrazně přes 20 % celkové spotřeby elektřiny ČR. Díváme se dopředu a proto věnujeme velkou pozornost také spolupráci se školami a získávání mladých lidí do našeho kolektivu. Generace techniků, která elektrárnu spouštěla, pomalu odchází na zasloužený odpočinek, své zkušenosti tyto odborníci předávají svým nástupcům, kteří přebírají pomyslné „veslo“ k profesi, odpovědnosti i hrdosti na práci s mimořádnou technologií. I v tomto čísle Zpravodaje je několik nabídek pro vzdělané mladé lidi, kteří chtějí spojit svůj začínající profesní život s jadernou energetikou. Rádi je mezi sebou uvítáme. Tato nová generace bude provozovat nejenom naši stávající elektrárnu, ale i nové jaderné zdroje ve zdejší lokalitě, jejichž příprava se v uplynulých dnech posunula o velký krok kupředu. Více se dočtete v článkách na následujících stránkách tohoto vydání.

Věřím, že i rok 2019 bude ve znamení dobrých vztahů a oboustranné spolupráce s obyvateli regionu, pro které jsme i v letošním roce připravili několik návštěvníky oblíbených akcí, jako jsou například speciální prohlídky v novém Infocentru, Letní kino pod věžemi nebo 24 hodin otevřených dveří. Budu rád, pokud se na některých z nich setkáme.

Přeji vám krásné jaro.

Miloš Štěpanovský

ředitel Jaderné elektrárny Dukovany

Titulní strana: Sestry Havelkovy na snímku Petra Gabaje

ZPRAVODAJ ELEKTRÁRNY DUKOVANY

Vydává ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany. Registrační číslo MK ČR E 11631.
Pro Jadernou elektrárnu Dukovany připravuje PhDr. Jan Sucharda – JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice. Telefon 568 860 168.

NAPIŠTE NÁM

zpravodaje@cez.cz nebo jas@jas-hrotovice.com. Náklad 40 000 výtisků. ZDARMA.
Zpravodaj EDU v on-line podobě www.zpravodaje.cz nebo www.aktivnizona.cz.

NAVŠTIVTE INFOCENTRUM DUKOVANY

Otevírací doba denně 9–16 hodin, červenec–srpen 9–17 hodin.
Jaderná elektrárna Dukovany, Infocentrum, Dukovany 269, 675 50 Dukovany,
Tel.: 561 105 519, e-mail: infocentrum.edu@cez.cz
GPS souřadnice: Loc: 49°5'19.133"N, 16°8'42.854"E

ZE ŽIVOTA ELEKTRÁRNY

- 3 Aktuality**
- 4 Energetici darovali krev WIN Czech**
- 5 Jaderný svět 2019**
- 6 Studenti v jaderné elektrárně Budoucí operátor Pavel Vrbka**
- 7 Letní univerzita volá...**
- 8 Tři otázky pro europoslance**

REGION

- 9 Obec Vémyslice**

ROZHOVOR

- 10–11 Rozhovor: Sestry Havelkovy**

REGION

- 12 Region Mix**
- 13 Nadace ČEZ**
- 14 Region Mix**
- 15 Ze zahraničí: Indie**
- 16 Muzeum Mohelenska**

PRO VOLNOU CHVÍLI

- 17 Soutěžení pro dospělé Výtvarný koutek**
- 18 Nabídka výrobků a služeb v regionu**
- 19 Soutěžení pro školáky**

Setkání nových představitelů obcí s vedením elektrárny

První březnový den se do Jaderné elektrárny Dukovany sjelo více než 20 nových zástupců, převážně starostek a starostů, z obcí z nejbližšího okolí elektrárny. Pro většinu z nich se jednalo o první návštěvu a setkání s vedením elektrárny, protože svoji pozici zastávají teprve krátce, od podzimních voleb do obecních zastupitelstev. I když od té doby ještě neuplynul ani půl rok a sami mají spoustu práce „doma“ ve svých obcích, neváhali přijmout pozvání k vzájemnému seznámení a spolupráci se svými „sousedem“, Jadernou elektrárnou Dukovany.

Tu při setkání zastupoval její ředitel Miloš Štěpanovský, který elektrárnu představil z pohledu současného provozu. Plány pro nadcházející období a vývoj příprav výstavby nových bloků prezentoval Martin Uhlíř, ředitel společnosti pro výstavbu nových jaderných zdrojů - Elektrárna Dukovany II. Spolupráci a svoji pomocnou ruku nabídl také Vladimír Měrka, předseda sdružení Energoregion 2020, stejně jako Aleš John, předseda Občanské bezpečnostní komise. Kromě spousty informací si z pátečního odpoledne hosté odvezli i zážitky a dojmy nejen z Infocentra, ale také z reálného prostředí za branami elektrárny, s jejímž celým rozlehlým areálem se seznámili při komentované projíždce autobusem. A protože chce být Jaderná elektrárna Dukovany svému okolí opravdu dobrým sousedem, dostali všechny dámy i pánové pozvání od ředitele elektrárny na další společná setkání. Při nich bude možné navštívit i skutečné technické prostředí jaderky, včetně reaktorového sálu, tedy vlastní kuchyně celé naší dukovanské domácnosti.

TEXT Zdeňka Ošmerová
FOTO Jan Sucharda

Nový vládní zmocněnec pro jadernou energetiku

Vláda na svém jednání začátkem letošního roku jmenovala do funkce vládního zmocněnce pro jadernou energetiku Ing. Jaroslava Míla, který tak od února pokračuje v započaté práci Jána Štullera, dosavadního zmocněnce pro jadernou energetiku.

Jaroslav Míl byl v letech 2000 až 2003 generálním ředitelem společnosti ČEZ, v letech 2004 až 2011 stál v čele Svazu průmyslu a dopravy ČR. V posledních měsících působil jako poradce premiéra pro energetiku. Vláda také změnila statut Stálého výboru pro výstavbu nových jaderných zdrojů. Předsedou výboru je premiér Andrej Babiš a místopředsdkyní ministryně průmyslu a obchodu Marta Nováková. Dalšími místopředsedy jsou Jaroslav Míl a vicepremiér Jan Hamáček.

Stálý výbor pro jadernou energetiku ustanovila vláda v lednu 2016 jako svůj stálý meziresortní koordinační a poradní orgán pro otázky jaderné energetiky. Při své práci vychází z Národního akčního plánu rozvoje jaderné energetiky, spolupracuje mimo jiné na zajištění dlouhodobé bezpečnosti a stability dodávek jaderného paliva pro provoz jaderných elektráren.

Zdroj: ČTK

Energetické fórum v Parlamentu ČR: Dukovany mají prioritu

Stát chce kvůli plánované stavbě nového tuzemského jaderného bloku uzavřít s energetickou Skupinou ČEZ smlouvu. Na mezinárodním energetickém fóru, které se konalo 21. února v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR k budoucnosti jaderné energetiky v ČR, to řekl premiér Andrej Babiš. Vládní zmocněnec pro jadernou energetiku Jaroslav Míl doplnil, že při přípravě stavby nového zařízení se stát zaměří na Dukovany. Smlouva s dceřinou společností ČEZ Elektrárna Dukovany II by mohla podle něj být podepsána ještě letos.

Detaily smlouvy ještě podle premiéra Babiše domluveny nejsou. Uvedl, že jejím prostřednictvím získá stát větší kontrolu nad výstavbou bloku a možnost jednat v případě, že se změní parametry trhu, či přebrat stavbu od společnosti ČEZ, kdyby hrozilo zvýšení nákladů. Generální ředitel firmy ČEZ Daniel Beneš ve svém vystoupení uvedl, že zmiňovaná smlouva by mohla komplexně pokrýt jak práva, tak i povinnosti ČEZ jako investora, ale i stabilitu regulačního prostředí. „Dnes je ten správný a nejvyšší čas najít shodu na tom, jakým způsobem v České republice obnovu a další výstavbu jaderných bloků realizovat a financovat,“ dodal.

Vládní zmocněnec Jaroslav Míl předpokládá dlouhá jednání s Evropskou komisí o podpoře projektu ze strany EU. „Bez dohody s komisí se výsledku těžko přiblížíme,“ uvedl. Samotný tendr na stavbu by podle něj mohl být vypsán koncem roku 2020, vše ale záleží na rychlosti jednání s Bruslem. Odhaduje proto, že zahájení výběrového řízení může být posunuto na rok 2021. Zhruba po třech letech, tedy v roce 2024 by měla vláda dostat výsledek tendru a rozhodnout o zhotoviteli stavby. „V letech 2024 až 2029 by to pak bylo o podepsání smlouvy, procesu získání stavebního povolení a rozhodnutí Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, které umožňuje zahájení výstavby,“ dodal.

O stavbu jaderného bloku v Česku se podle dřívějších informací zajímá šest společností. Jde o ruskou státní společnost Rosatom, francouzskou EDF, jihokorejskou KHNP, čínskou China General Nuclear Power, společný projekt Arevy a Mitsubishi Atmea a severoamerický Westinghouse.

Zdroj: ČTK

Energetici z Dukovan si nechali pustit žilou

Na nových odběrových křeslech, jejichž nákup zafinancovala Nadace ČEZ, předali to nejcennější, svoji vlastní krev, energetici z JE Dukovany. Dopoledne 8. února se jich sešlo na dvě desítky; mezi nimi byli prvodárci, ale také zkušení matadoři.

Žádným nováčkem například nebyl Jiří Karkulík, technik z dceřiné společnosti ČEZ Energioservis, který má za sebou 96 odběrů a v odběrovém středisku v Třebíči, které spadá pod Fakultní nemocnici Brno, je až čtyřikrát do roka.

„Krev a krevní plazmu daruji už od roku 1985, tedy od mých osmnáctin. A první důvod nebyl nijak šlechtitný, chtěl jsem se vyhnout Vojenské katedře,“ vzpomíná před svým 97. odběrem krve Jiří Karkulík, který má v elektrárně na starosti dohled nad radiační ochranou.

Dárci Jiří Karkulík a Kateřina Kunešová při odběru

Odběrové středisko, které se nachází v areálu trebičské nemocnice, je součástí Fakultní nemocnice Brno, specializovaného centra jednoho z krizových transfuzních center v České republice. Má již 17 letou tradici se stabilním personálem a vzrůstajícím počtem dárcovské základny. V odběrovém středisku pracovníci každoročně realizují přes 10 tisíc bezplatných odběrů krve a krevní plazmy a také odběry před plánovanými operacemi – tzv. autotransfuze.

V uplynulých letech došlo k obměně přístrojů za nové moderní, v minulém roce byla novým nábytkem vybavena čekárna a také odběrová místnost.

„Dobrovolné dárcovství je nedocenitelné a ničím nahraditelné. Krev není možné nijak vyrobit. Jedná se nejvyšší čin lidskosti, který nelze nijak ocenit. Proto zvýšení komfortu při darování je minimum, co můžeme pro naše skvělé dárcce udělat,“ říká vedoucí Odběrového střediska MUDr. Petra Moravcová.

Z finanční podpory ČEZ, JE Dukovany bylo možné také zakoupit drobné dárky, které dárci jistě potěší. Při prvním odběru dostanou reflexní přívěsek ve tvaru srdce, po deseti odběrech pak bavlněné tričko s tematickým označením dárcce.

„Z Dukovan k nám v minulém roce přišlo darovat krev nebo krevní plazmu 327 pracovníků, což tvoří 8 % dárců, kteří u nás za loňský rok krev nebo plazmu darovali. Jsme za tuto pomoc i dlouhodobou finanční podporu velice rádi,“ dodala Petra Moravcová.

Renesance sekce České nukleární společnosti „Ženy v jádře“ započala v Třebíči

V lednu se v Třebíči uskutečnila valná hromada sdružení Woman in Nuclear (WIN), což by se dalo volně přeložit jako „ženy, působící v jaderných oborech“. WIN Czech funguje jako součást České nukleární společnosti už 19 let. Začátek letošního roku však přináší „upgrade“ této sekce.

„Chceme se s novou dynamikou pustit do aktivní činnosti našeho profesního společenství, které sdružuje ženy, pracující v jaderné oblasti v celé České republice,“ popsala staronová předsdkyně WIN Czech Larisa Dubská. Smyslem aktivit je přispívat k objektivnímu informování veřejnosti o jaderné energetice a využití ionizujícího záření a radionuklidů a také prohlubovat vlastní znalosti a zkušenosti z různých jaderných oborů.

Členkami sdružení jsou pracovníce provozu jaderných elektráren a výzkumu, pedagožky vysokých škol, právničky, manažerky firem, působících v jaderné energetice i profesionální komunikátorky.

Plány na rok 2019: prezentace žen v jádře veřejnosti, rozšíření členské základny, vzájemná výměna zkušeností.

V letošním roce chtějí „winky“ opět připravit pro členky dvě až tři společné exkurze do zajímavých míst, spojených s jádrem. Plánují navštívit Informační centrum Jaderné elektrárny Dukovany, Školici a výcvikové středisko pro jaderné energetiky v Brně i zajímavá pracoviště nukleární medicíny. Pozvání dostaly „winky“ také do Senátu Parlamentu České republiky.

„Zaměříme se také na představení jednotlivých profesí našich členek, a to jak mezi sebou, tak i pro veřejnost. Jsem přesvědčena, že spousta žen v jaderné oblasti má velmi zajímavá povolání a k tomu bohaté zkušenosti,“ říká místopředsdkyně WIN Czech Martina Bendová. Veřejnost se může o činnosti WIN Czech dozvědět na nově založené facebookové stránce s názvem WIN Czech a také na webu, který je nyní v přípravě.

Woman in Nuclear (WIN) – Ženy, pracující v jaderných oborech

Sdružuje především ženy působící v oborech jaderné energetiky, na vysokých školách tohoto zaměření, ve výzkumu, školství a všude tam, kde se k mírovým účelům využívá ionizující záření a radionuklidy. Sdružení WIN Česká republika vzniklo v roce 2000 na setkání žen, uspořádaném v Dukovanech u příležitosti 15 let provozu Jaderné elektrárny Dukovany. V současné době má 60 členek.

Jaderný svět na počátku roku 2019

Konec a začátek roku je obvykle příležitostí k hodnocení, ohlédnutí a plánování dalšího roku. Nejinak je tomu i v jaderné oblasti. Podívejme se tedy, jak je na tom jaderný svět na začátku roku 2019. Sledujeme malou statistiku reaktorů ve výstavbě v provozu a v likvidaci.

Na přelomu roku bylo ve světě v provozu nebo ve výstavbě, popřípadě v likvidaci na 191 lokalitách ve 37 zemích na 454 energetických jaderných reaktorů s celkovým instalovaným výkonem 400 285 MWe.

Pro srovnání – v Česku je šest reaktorů na dvou lokalitách s instalovaným výkonem 4 000 MWe.

Ale vraťme se ke světové statistice. Třeba v USA je na 82 lokalitách 98 jaderných reaktorů v provozu s roční výrobou 804 950 GWh. 35 reaktorů je trvale odstaveno nebo v likvidaci a dva reaktory jsou ve výstavbě. Ve Francii je v provozu 58 reaktorů a ve Velké Británii je v provozu 15 reaktorů. Ukrajina se může pochlubit sice jen 15 provozovanými reaktory, ale má největší elektrárnu světa. Je jí Záporožská JE se šesti bloky VVER 1000. V Rusku je na 13 lokalitách 36 reaktorů v provozu s roční výrobou 187 499 GWe a 7 reaktorů je trvale odstaveno a postupně likvidováno. Ve výstavbě je v Rusku 6 reaktorů.

Celosvětově je ve výstavbě 55 energetických reaktorů, které po spuštění zvýší světovou jadernou výrobu o 55 013 MWe.

Nová výstavba byla zahájena v turecké Akkuuyu, ruském Kursku, bangladéšském Rooppuru a korejském SHIN Kori.

Spuštěné reaktory v roce 2018:

Sedm bloků v Číně: Hayang 1, 2, Sanmen 1, 2, Taishan 1, Tianwan 4 a Yangjiang 5 s reaktory VVER 1000, EPR (Areva EdF), Hualong One (Čína) a AP1000 (Westinghouse).

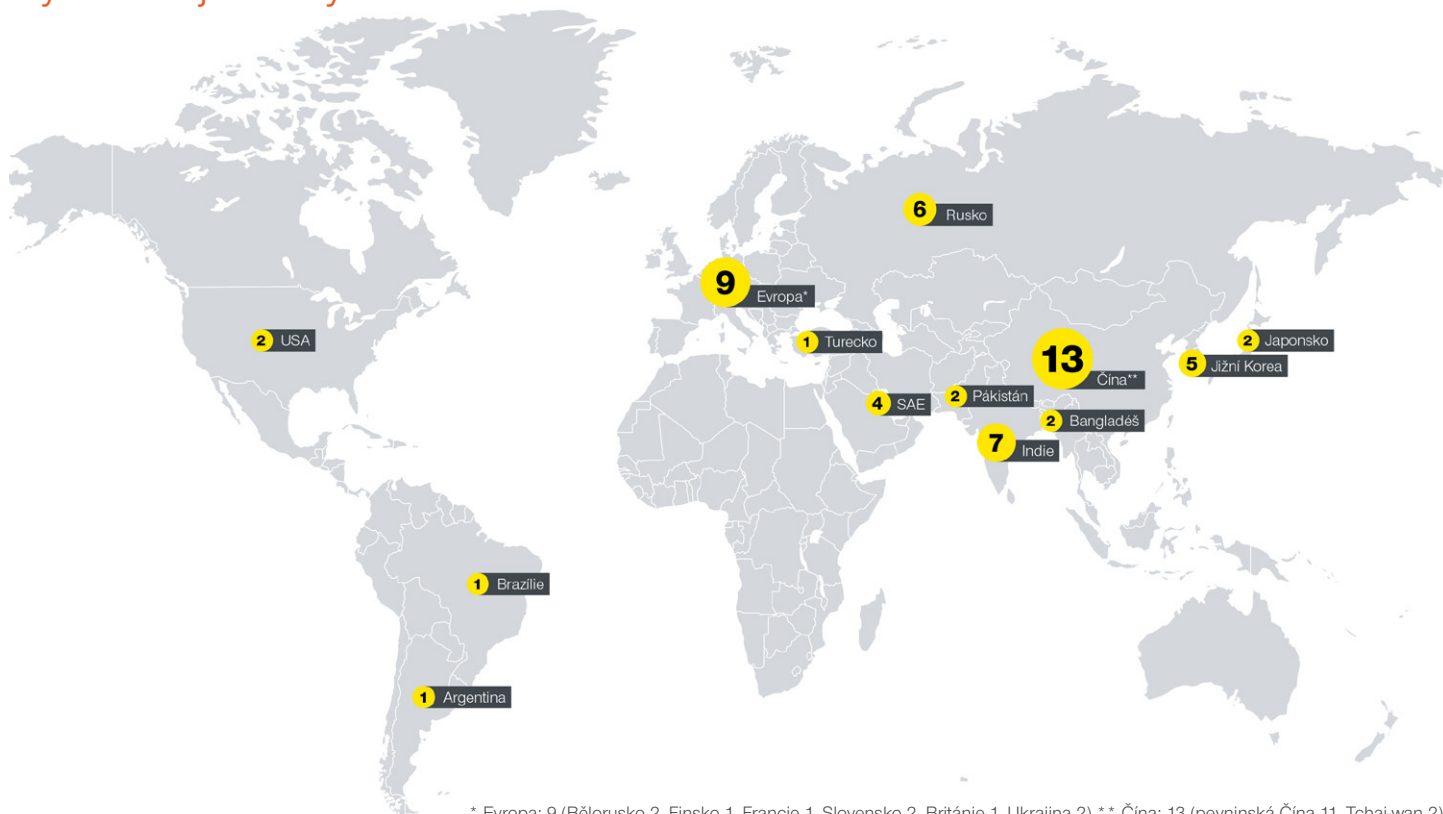
Dva bloky VVER 1000 byly spuštěny v Rusku na JE Leningrad II/1 a JE Rostov 4.

Hlavním úspěchem roku 2018 byla skutečnost, že projekty jaderných elektráren 3,5 generace, jmenovitě AP 1000 společnosti Westinghouse, EPR od AREVA a EdF, o kterých se tak dlouho mluví, se konečně dočkaly pilotní aplikace. Sice v Číně, ale to zase tak moc ve vzájemně propojeném světě nevádí.

V roce 2019 lze očekávat spuštění EPR ve finském Olkiluoto a francouzském Flamanville a pokračování tahu na branku s čínským modelem Hualong One. Také Rusko s projektem VVER 1200 o sobě dá jistě vědět. Očekáváme i dokončení spuštění plovoucí JE Akademik Lomonosov. Měl by se též začít spouštět 3. blok v Mochovcích.

TEXT Aleš John, předseda OBK při JE Dukovany

Výstavba jaderných bloků ve světě

* Evropa: 9 (Bělorusko 2, Finsko 1, Francie 1, Slovensko 2, Británie 1, Ukrajina 2) ** Čína: 13 (pevninská Čína 11, Tchaj-wan 2)

Studenti v dukovanské elektrárně

Na pražském Vysokém učení technickém studují budoucí jaderní profesionálové. Je to studium velmi náročné a jeho součástí jsou i odborné praxe v jaderných elektrárnách. A právě studenti závěrečného ročníku Katedry jaderných reaktorů zavítali do JE Dukovany na svou poslední školní stáž. Studenti ale nebyli v Dukovanech poprvé, většina z nich se již dříve zúčastnila stáže Letní univerzity, kterou Skupina ČEZ dělá pro vybrané studenty techniky. A právě tato týdenní praxe měla být doplněním praktických informací a exkurzí. „Na reaktorovém sále jsme byli už mnohokrát, ale důkladně projít všechny ostatní technologie primárního okruhu se nám podařilo až

nyní. Stejně tak byla skvělá i možnost navštívit úložiště nízkoaktivních odpadů“, pochvaloval si student Sebastian. Většina stáže byla ale zaměřena na reaktorovou fyziku, která je hlavní náplní studia. A co se z pěti jaderných studentů v budoucnu stane? Někdo míří do zahraničí, někdo na doktorandské studium a 3 studenti zaujmou prestižní pozice operátorů sekundárního okruhu v jaderných elektrárnách! Mezi nimi je i Pavel, který vedle dukovanské elektrárny žije celý život a právě tato blízkost ho možná inspirovala ke studiu tohoto oboru.

TEXT A FOTO Linda Navrátilová

Budoucí operátor hraje fotbal a sbírá kameny

Pavel Vrbka je z Třebenic. Věže Jaderné elektrárny Dukovany má na dohled od domu. Po trebičském gymnáziu šel do Prahy na jadernou fakultu se zaměřením na jaderné reaktory. Nyní je v pátém ročníku. Potkali jsme se v budově trenážeru v elektrárně. Společně se svými spolužáky absolvoval v půli ledna týdenní studentskou stáž v jaderné elektrárně.

■ Pavle, co tě fascinuje na jádru?

Tíhl jsem k němu už od mala. Vždyť mám jadernou elektrárnu za barákem. A také mě hodně baví fyzika a matematika. Jaderné štěpení je jedna z mnoha věcí, na které se člověk jen tak nepodívá, je to hodně složitý proces. To vše vedlo k tomu, že jsem se rozhodl zaměřit na jadernou energetiku.

■ Neměl jsi pro své budoucí povolání inspiraci v rodině?

U nás jsou všichni zemědělci. Ale bydlíme v okolí elektrárny a k jádru máme dobrý vztah. V jaderné energetice vidíme budoucnost. Dobře si uvědomujeme, že v našich podmínkách nemáme jiný energetický zdroj. Každá etapa života má své, ale přece jen studentský život může být hodně dobrodružný.

■ Jak se studuje mladému muži z Třebíčska v Praze?

Přiznávám, že studium není jednoduché. Už na gymnáziu jsem slyšel, že to bude náročné. Tak se to potvrdilo. Zvlášť po prvních kurzech matematické analýzy. Je to sice boj, ale je to o tom vytrvat. Ale jinak je studentský

život super. Rada, jak studium přežít, a ještě si užít studentský život, je jednoduchá. Nevzdávat se po prvním nezdaru a nemyslet jen na učení. Najít si volný čas sám na sebe a poznat a využít možnosti, které Praha nabízí.

■ Co tě v letošním roce všechno čeká?

Především zvládnout zkoušky v zimním zkouškovém období. Potom začne letní semestr a po něm nastupují inženýrské státnice. A po nich bude mé poslední volné léto, protože po prázdninách nastupuji do Brna na školení na operátora. To je pak další půlrok. Ještě v květnu psychotesty a nastoupím do Jaderné elektrárny Dukovany.

■ Když se zrovna nevěnuješ jádru, co rád děláš?

Na prvním místě je sport. Hraju fotbal za Třebenice, jezdím na kole, běhám celosezónně. Ale na elektrárnu neběhám, nejsem jako Štěpán Dvořák, on je fakt borec. A sbírám kameny a také se věnuji hudbě jako DJ.

TEXT A FOTO Eva Fruhwirtová

Letní univerzita volá...

Studuješ vysokou školu technického zaměření? Jsi právě ve 2.-4. ročníku? Chceš prozkoumat jadernou elektrárnu od reaktoru až po chladicí věže? Přihlas se na unikátní dvoutýdenní stáž LETNÍ UNIVERZITA v JE DUKOVANY.

Termín konání:
26. 8.–6. 9. 2019

Registrace do konce dubna na www.kdejinde.cz.

Dva týdny v jaderné elektrárně – pro někoho úžasná odborná praxe a pro někoho začátek budoucí pracovní kariéry v jaderné energetice. Tak může vypadat Letní univerzita. Stáž, kterou Skupina ČEZ v Jaderné elektrárně Dukovany pořádá již 10 let. Za tuto dobu se jí zúčastnilo přes 300 účastníků a více jak třetina z nich se stala stipendisty a zaměstnanci. Exkurze na reaktorový sál, prohlídka skladu použitého jaderného paliva, přednášky a setkání s více než 60ti zaměstnanci elektrárny z různých oborů. To je určitě dobrá zkušenost pro každého vysokoškoláka, který studuje techniku a energetika ho zajímá. Ale není to jen o jádře. Na Letní univerzitě se každý rok sejde 30 studentů, kteří si užijí i bohatý kulturní a sportovní program a navážou nová přátelství, která mnohdy přesahují hranice této výjimečné stáže ☺.

TEXT A FOTO Linda Navrátilová

STAŇ SE „PILOTEM“ JADERNÉ ELEKTRÁRNY!

Rídit jadernou elektrárnu není jen tak. Takový člověk musí být maximálně spolehlivý a zodpovědný. Možná je to ale výzva právě pro tebe! Jestli hledáš prestižní technické zaměstnání, přihlas se na pozici „Operátor sekundárního okruhu“ Jaderné elektrárny Dukovany!

- VŠ technického zaměření
- Zdravotní a psychická způsobilost

Více informací a přihlášení na www.kdejinde.cz

Tři otázky pro europoslance

Pavel Poc

Povoláním biolog, nyní europoslanec. V Evropském parlamentu je místopředsedou Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin. Druhé volební období se také věnuje oblasti jaderné energetiky. Portál Euractiv jej označil za jednoho ze čtyřiceti nejvlivnějších lidí v české energetice v žebříčku #EurActory40.

■ Pane europoslanče, jak se současná Evropa staví k jaderné energetice? A jak může Evropský parlament a Evropská komise zasáhnout do výstavby nových jaderných bloků v České republice?

V Evropském parlamentu zaznívají logicky různé názory na jadernou energetiku. Důležité je, že většinově Evropský parlament jako celek považuje jaderné a obnovitelné zdroje za páteř bezuhlíkové evropské energetické soustavy. Stejně tak to je zakotveno v evropské dlouhodobé klimatické strategii. V té každý scénář s jistým nárůstem podílu z jádra počítá. Jsem přesvědčen, že disku-

se o tzv. klimatické neutralitě se musí vést bez předsudků. Zažil jsem na vlastní kůži, jakých rozměrů to může nabýt. Pracoval jsem v roce 2011 na nařízení o ukládání vyhořelého paliva a radioaktivního odpadu, kdy v průběhu projednávání došlo k havárii ve Fukušimě. Zpolitizování udělalo z technických diskusí zmršť politických prohlášení a ničemu to skutečně nepomohlo. Němcko uzavírá jaderné elektrárny a neplní své emisní cíle. Přitom hlavní evropský cíl je snížit emise. Výběr nástrojů by měl zůstat na státech. Evropa musí jít směrem ke klimatické neutralitě a jádro je v českých podmínkách racionální volbou. Pokud jde o zásahy do výstavby z Bruselu, pak jde zejména o otázku veřejné podpory, se kterou se musí vypořádat každý podobný projekt, stejně jako v Maďarsku nebo Velké Británii. Osobně mám za to, že překážek na úrovni EU bude méně než překážek, které si vytvoříme u nás doma.

■ Provoz jaderných elektráren, ale i výzkum a vývoj v jaderné energetice potřebuje odborníky. Vy jste už v roce 2010 začal upozorňovat v Bruselu na to, že Evropě hrozí jejich nedostatek. Jak podle vás přitáhnout mladé inženýry a inženýrky k jádru?

V Evropském parlamentu jsme v lednu tohoto roku schvalovali návrh, kterým se zavádí program Evropského společenství pro atomovou energii pro výzkum a odbornou přípravu na období 2021–2025. Součástí je podpora jaderného výzkumu jako příspěvku k udržitelnému rozvoji, podpora výzkumu jaderného štěpení, podpora, aby tento výzkum zůstal součástí EURATOMU a prohlášení o jádře jako bezpečném a efektivním

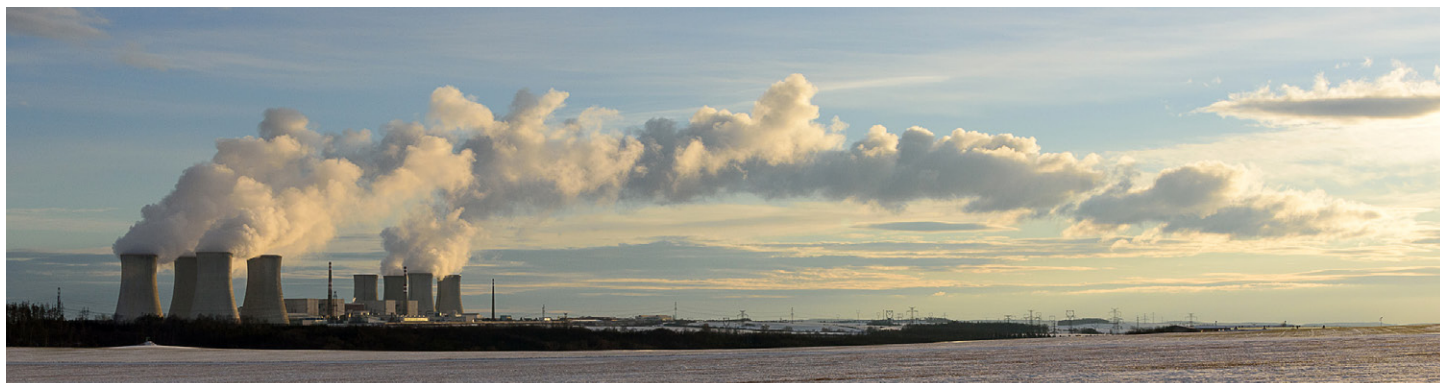
nástroji v boji za dekarbonizaci energetiky. Pohled za hranice Evropy jasně ukazuje, že se ve velkém staví nové jaderné projekty a v Evropě se nesmíme soustředit pouze na vyřazování z provozu, tak jak pod vlivem protijaderných zemí uvažuje Evropská komise. Jaderná energetika má perspektivu a už na školách je nutné ji prezentovat jako „sexy“ obor. Především by se neměla mediálně demonizovat, což je běžná praxe především v západní části EU. Také o tom se povede odborná debata na Evropském jaderném fóru v dubnu v Praze.

■ Evropské instituce tedy před závěrem tohoto funkčního období, které v létě skončí, připravily klimatickou strategii a zajistily financování jaderného výzkumu a odborné přípravy. Co můžeme očekávat v oblasti jádra z Bruselu v nejbližší době?

V jaderné energetice se neplánuje na pár let. Jsou to vždy dlouhodobé investice, na které nelze pohlížet pouze primitivními tržními schématy. Musí vstupovat do hry i otázky bezpečnosti dodávek, jejich stability a operativnosti. V tom jaderné zdroje vynikají, a proto mají v energetickém mixu své místo minimálně do doby, než zvládneme v průmyslovém měřítku jadernou fúzi. Politické strany, které nyní mají většinu v Evropském parlamentu, si to uvědomují. Jediným rizikem tedy je, že ovládnou evropskou politiku protestní nebo extremistické strany, které na nějaké racionální uvažování a dlouhodobé plány kašlou. Ale věřím, že k tomu nedojde.

TEXT Eva Fruhwirtová

FOTO archiv a Jan Sucharda

Jak se žije sousedům: Vémyslice

Starosta městyse Čestmír Maša

Obrovský adventní věnec, krásné přírodní koupaliště s kempem a svatováclavské krojované hody. To se většinou lidem vybaví, když se řekne Vémyslice. Městys se 710 obyvateli poblíž Moravského Krumlova. O kulturní život v obci rozhodně není nouze, a to díky několika spolkům, které ve Vémyslicích působí. Lidé sami mají zájem zapojit se do dění. Když starosta přišel s nápadem vytvořit kulturní výbor, pozval všechny do hospody, aby se o tom mohli pobavit. A jak sám říká, byl velmi mile překvapený, že hospoda byla plná. Společně vymysleli plán akcí na letošní rok.

■ Plesy, závod horských kol, setkání seniorů a výsadba ovocných stromů

„V lednu a únoru jsme měli školní a myslivecký ples a letos poprvé také orelský ples, který pořádali mladí. Sdružení rodičů při základní škole připravuje každoročně pro děti maškarní karneval. Obec s hasiči organizuje Ostatky. Jsem moc rád, že se toho hasiči chopili a podařilo se jim tuto tradici

obnovit. Loni se sešlo sedmdesát masek a celá dědina tím žila. K tomu uspořádal Hotel Ryšavý zabíjačkové hody, takže bylo veselo,“ vyjmenovává nový starosta Čestmír Maša. Místní ženy, které si říkají Maminy, pořádají pravidelně velikonoční, letní, adventní a vánoční jarmarky. Zjara čeká Vémyslické sázení aleje ovocných stromů. Ty mají pomoci v erozi půdy v jižní části obce. „Firma nám přiveze dvě stě stromků a my je musíme vlastními silami během jednoho dne vysadit. Bude to práce pro celou dědinu,“ potvrzuje starosta. Po deváté se zde pojede jarní závod horských kol pro veřejnost z celé republiky s názvem KOLKOLEM. Přihlásit se můžete online přes webovou stránku obce. V květnu se do Vémyslic sjedou senioři z celého mikroregionu Moravskokrumlovsko. Každoročně vybraná obec z regionu připravuje pro seniory posezení s programem, letos se setkání uskuteční ve věmýslické sokolovně.

■ Tradiční svatováclavské hody

Široko daleko jsou Vémysličtí jediní, kteří drží hody od pátku do úterý. „Do neděle patří hody mladé chasé a od pondělí jsou to strécovské hody,“ pochvaluje si starosta, který byl na hodech třikrát jako stárek. Kroje jsou obecní, dlouhá léta se o ně starala paní Vališová a teď jsou v péči Milady Pelajové. Do čtyř věmýslických krojů se promítla dávná povinnost konání hlásky. Ve 13. století patřily Vémyslice tišnovskému klášteru Porta Coeli. A protože poblíž nestál žádný hrad, který by klášter bránil, vznikl obranný systém, jehož součástí byly hlásky – věže, které sloužily k pozorování a střežení. Služby držely věmýsličtí muži. Za to byli zbaveni roboty. Služba na hlásce trvala 507 let a zrušena byla v polovině 18. století.

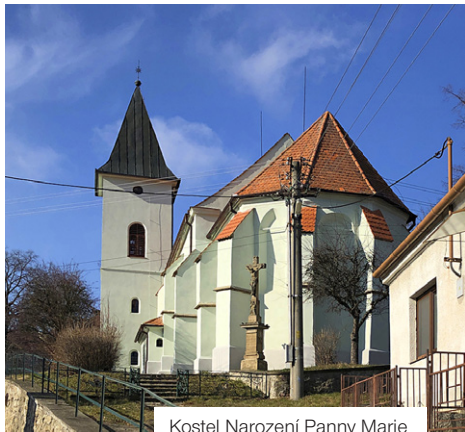
■ Jsou mladí a nadšení. Opravují faru, zkoumají historii obce a pořádají akce pro druhé

Před dvěma roky se místní mládež pustila vlastními silami do postupné opravy fary. Ta byla od roku 1997 opuštěná a chátrala. Pomáhají rodiče i prarodiče. Opadanou chodbu dokonce zomítali senioři. Uvnitř na zdech můžete vidět obrazy a fotky, které místní našli schované po domech a donesli je sem na faru,“ popisuje Dagmar Holá, jedna z maminek mladých nadšenců a také místostarostka. Fara potřebuje ještě hodně peněz a času dobrovolníků. Opravovat se ji daří postupně. A co je možná ještě víc, než záchrana staré historické budovy, je společné úsilí mladé i starší generace dobrovolně pečovat o dědictví a vytvářet společenství. „Chceme lidem přinášet radost díky zajímavým akcím, které tu plánujeme pořádát. Zaměřujeme se také na zkoumání historie naší obce. A svými silami se snažíme zachránit faru. Věřím, že tu bude jednou kulturně-společenské centrum obce,“ dodává student Jan Holý.

■ Hubertova jízda už po desáté

Vémýslická Hubertova jízda má už tradici. Sjíždějí se na ni koně i povozy a kočáry ze širokého okolí. Organizuje ji poslední víkend v říjnu Ladislav Procházka, který se doma stará o osm koní. „Máme pět luk a na nich připraveny překážky. Sedloví koně si zaskáčou, ostatní postojí, popovídají a jedeme dál,“ přibližuje koňák Procházka. Podívaná to je krásná. A nemusí zůstat jen u koukání. Zájemci si mohou přisednout na kočáry.

TEXT A FOTO Eva Fruhwirtová

Kostel Narození Panny Marie

Hubertova jízda

Výstava historických fotografií na faře

Sestry Havelkovy v Dukovanech

OLGA BÍMOVÁ, ANNA VÁVROVÁ A PETRA KOHOUTOVÁ – TROJICE MILÝCH DAM, KTERÉ SVÝM ZPĚVEM ZVOU POSLUCHAČE A DIVÁKY DO SVĚTA JAZZOVÉ A TANEČNÍ HUDBY OBDOBÍ 20. A 30. LET MINULÉHO STOLETÍ. A TO S PATŘIČNOU DÁVKOU NOSTALGIE A ELEGANCE A TAKÉ TROŠKOU HUMORNÉ NADSÁZKY.

LOŇSKÝ ROK SE NESL V DUCHU OSLAV 100. VÝROČÍ VZNIKU ČESKÉ REPUBLIKY, PRO SESTRY HAVELKOVY TO BYL SICE RUŠNÝ, ALE DÍKY TOMU SOUČASNĚ I VELMI PŘÍJEMNÝ ROK S 50 ODEHRANÝMI KONCERTY A NÁVŠTĚVOU MNOHA KRÁSNÝCH KOUTŮ NAŠÍ VLASTI. JEDNÍM Z NICH BYLY I DUKOVANY, KDE JSME SESTRY MOHLI VIDĚT A SLYŠET NA JEDNOM Z KONCERTŮ MEZINÁRODNÍHO HUDEBNÍHO FESTIVALU PETRA DVORSKÉHO.

VYUŽILI JSME TÉTO PŘÍLEŽITOSTI NEJEN K POZVÁNÍ DAM DO JADERNÉ ELEKTRÁRNY DUKOVANY, ALE TAKÉ ROZHOVORU, KTERÝ NÁM ZA VŠECHNY SESTRY POSKYTLA ZAKLÁDAJÍCÍ ČLENKA ANNA VÁVROVÁ.

■ **Jak jste se jako Sestry Havelkovy sešly? Jste opravdovými sestrami, tedy příbuznými nebo je to „jen“ název vašeho uskupení?**

My, Sestry Havelkovy, jsme se daly dohromady opravdu dávno. Je tomu už téměř 35 let. Začínaly jsme v lůně Originálního pražského synkopického orchestru, který založil skvělý muzikant Pavel Klikar. Znovu tak přivedl na svět taneční a jazzovou hudbu dvacátých let, hlavně americkou, kde se jazz zrodil. V amerických orchestrech často vystupovala dámská tria. Jedno z nejslavnějších bylo složeno z opravdových pokrevních sester, jmenovaly se Boswell sisters, tedy Sestry Boswellovy. Později získaly slávu další pokrevní sestry - Andrew Sisters. Tak se asi stalo, že se jazzová tria nazývala často Sestry. Zpívaly jsme v OPSO po boku skvělého Ondřeje Havelky, tak jsme si daly název Sestry Havelkovy.

■ **Vystupujete ještě někdy s Melody Makers a Ondřejem Havelkou?**

Odešly jsme s Ondřejem Havelkou z OPSO do orchestru Melody Makers, který Ondřej založil a začaly se zabývat hudbou let třicátých a raných čtyřicátých, tedy hudbou swingovou. V roce 1996 jsme založily svůj vlastní orchestr – Orchestr Sester Havelkových. Vystupovaly jsme se svým orchestrem i s Melody

Makers, doma měly děti a manžele, byla to „pěkná honička“. Nakonec jsme Melody Makers opustily. Zazpívaly jsme si s nimi v Lucerně před pár lety na oslavě 20. výročí založení Melody Makers, kam nás Ondřej pozval.

■ **V současné době vystupujete jako trio, bylo to tak vždycky?**

Začínaly jsme jako trio, ale byly jsme mladé, občas těhotné, tak jsme musely hledat zaskoky. Tak se stalo, že jsme se sešly čtyři netěhotné a bylo nám líto jednu poslat z kola ven. Byly jsme tedy i kvartetem. Již delší dobu ale zpíváme zase jako trio, jedna Sestra odešla věnovat se jiným pěveckým projektům.

■ **Zaměřujete se na 20. a 30. léta minulého století a období swingu. K tomu patří i krásné šaty, elegantní kloboučky, rukavice, Kde si kostýmy pořizujete, máte osobního návrháře a švadlenu? Nebo jsou některé kostýmy dokonce ještě originály?**

Dvacátá i třicátá léta byla obdobími vytríbené a velmi stylové módy. Dvacátá léta se od třicátých v módě velmi odlišovala. Bláznivá dvacátá se vyznačovala krátkými sukněmi, sníženým pasem, zvonovými klobouky naraženými hluboko do čela nebo čelenkami, botkami s pásky přes nárt, podpatky ve tvaru špulky, dlouhými perlovými náhrdelníky, dlouhými rukavičkami a krátkými chlapeckými účesy. Ve třicátých letech se šaty prodloužily, zdůraznila se silueta, šaty splývaly a rýsovaly postavu, často byly velké výstřihy na zádech, vlasy byly zvlněné do položených vln, nosily se široké i menší klobouky, které nešetřily fantazií a nezbytné boá z lišky. My dobře víme, že jeviště vyžaduje dobré a stylové kostýmy. Na začátku naší kariéry jsme dávaly inzeráty na originální dobové šaty a doplňky. V té době ještě žili pamětníci, občas se někdo ozval a měly jsme krásné úlovky. A tak jsme ještě vystupovaly v originálech, ale ty se brzy rozpadly. Našly jsme švadlenu a návrhářku Lenku Hajnou, která věděla, jak mají dobové šaty vypadat. Z její dílny vyšly krásné kostýmy, všechny máme ve skříni, ale léta jdou, figury se mění, je velmi zodpovědné netloustnout, ale občas se to nedaří.

■ **Nastudování písní pro váš repertoár, jejich dobového pojetí, stylové interpretace musí být náročné. Jak se na ně připravujete?**

Za ta dlouhá léta jsme nastudovaly spoustu písní. Začátky byly zajímavé, musely jsme přijít na to, jak posadit hlas, abychom věrně

napodobily styl. Velmi nám pomáhal pianista OPSO Jura Gilík, který se stylovou interpretací hodně zabýval a vedl nás. V té době jsme ještě vyhledávaly staré desky, nebyl internet, kde už je ze staré muziky dneska všechno jako na dlani. Byla to taková archeologická práce, která nás strašně bavila, a věděly jsme, že jsme první, kdo se tím zabývá. Úspěch byl veliký.

■ **Přestože Orchester Sester Havelkových čítá více hudebníků, často vystupujete v komornějším obsazení s pianem a violinofohem. Tento zvláštní nástroj asi všichni neznají ...**

Máme osmičlenný orchestr, ale často vystupujeme v komorním obsazení s pianem a violinofohem. Je to divácky velmi vděčný nástroj, jsou to housle s mechanickým snímačem a připojenou rourou jako od starého gramofonu, kterou zvuk vychází. Tyto nástroje se používaly v orchestrech ve 20. letech, dnes už je jich velmi málo, jsme rády, že jeden máme.

■ **V rámci vašich turné jste jistě potkaly spoustu zajímavých osobností. Je někdo, kdo vám mimořádně utkvěl v paměti?**

Ano, skladatel Jiří Traxler, který ve třicátých letech složil celou řadu tanečních a filmových písní. V roce 1948 opustil republiku a žil v Kanadě. Po roce 1989 se přijel podívat do staré vlasti, přišel také na koncert OPSO. Vzniklo velké přátelství a krásná korespondence. My Sestry jsme nahrály v roce 1996 CD s jeho písničkami, přijel na křest CD a byl moc rád. Zemřel v roce 2011 ve věku téměř 100 let.

■ **Typickým prostředím pro vaše vystoupení jsou asi prostory zámků, divadel, kabaretů. Zažily jste však i nějaké netradiční místo s netradičním obecnstvem?**

Během naší dlouhé kariéry jsme zpívaly na mnoha zvláštních, netradičních místech. Na starých hradech, parnicích, na pontonu na řece. Ale loni bylo jedno místo asi nejpodivuhodnější. Nastoupily jsme u dukovanské elektrárny do linkového autobusu, který rozváží zaměstnance po práci domů, a oblečeny do dobových šatů jsme spustily naše písničky za doprovodu violinofohu. Trochu jsme z toho měly obavy, ale šly jsme do toho s vervou. Bylo fajn sledovat reakce přistupujících. Jeli s námi i novináři a hlavně kamera, která většinou lidi trochu vyděsí. Někdo se

tvářil pobaveně, někdo podezíravě, někdo by se před kamerou raději někam schoval. Ale ke konci cesty s námi cestující dokonce i zpívali. Celá ta legrace byla pozvánkou na náš koncert v Dukovanech v rámci festivalu Petra Dvorského. A byla asi úspěšná, koncert byl vyprodaný.

■ **Tím se dostáváme k Jaderné elektrárně Dukovany společnosti ČEZ, která jako generální partner provází festival Petra Dvorského. Znáte se nebo měly jste možnost se s panem Dvorským potkat?**

S panem Dvorským jsme se nikdy nepotkaly, ale co není, může být! Rozhodně nás také nikdy nenapadlo, že navštívíme jadernou elektrárnu a stalo se! Po našem vystoupení v autobusech jsme přijali pozvání prohlédnout si provoz Jaderné elektrárny Dukovany, byl to pro nás velký zážitek a moc za něj děkujeme. Jaderná energie je velké téma, pro některé lidi by měla být taková návštěva povinná.

■ **Čím se bavíte, kdy zrovna nezpíváte jako Sestry Havelkovy?**

My už jsme v pokročilém věku a už bychom teoreticky měly být moudré. Máme děti i vnoučata, ale v dnešním světě si nejsme jisté, jestli o naše moudrosti stojí. Tak si my čtyři mezi sebou samy probíráme svět a všechny jeho problémy a máme pořád co řešit. Někdy celou zkoušku. Pak na sebe máme vztek, že jsme nic neudělaly.

■ **Prozradíte čtenářům nějaké plány a přání na tento rok?**

Tak pro tento rok si moc přejeme, aby nám to tak hezky vydrželo, abychom měly pořád chuť si povídat a občas nějakou tu novou krásnou písničku ze starých časů nacvičit.

V Miroslavi si společně hrají děti i senioři

Propojit v Miroslavi seniory a děti ze školky napadlo ředitelku Mateřské školy Sluníčko Gabrielu Kiselovou. V říjnu loňského roku společně oslavili Den seniorů. V lednu deset seniorů navštívilo školku a celé dopoledne si s dětmi hráli. Každý senior měl skupinku o čtyřech až šesti dětech a postupně se střídali u stolečků s hračkami. Jednu skupinku děti „vedl“ také bývalý starosta Miroslavi Augustin Forman. Ačkoliv se může zdát, že byly v převaze ženy-seniorky, tak účast mužů-seniorů nebyla zanedbatelná. „Děti mi ukázaly hry, které jsem vůbec neznal. Bylo to skvělé dopoledne, všichni jsme se výborně bavili,“ podělil se o zážitek Oto Schlesinger, který před dvaceti lety založil v Miroslavi klub seniorů. Mají kolem dvou set členů a pravidelně pořádají oslavy, scházejí se, tancují, jezdí na výlety a nově také chodí za dětmi do školky. V únoru do školky docházejí čistě pohádky. A čeká je společné velikonoční tvoření. Ve dvojici dítě a senior si vyrobí dvě dekorace a každý si pak jednu odnese domů. Na Den dětí senioři slíbili, že pro své malé kamarády připraví překvapení.

Netradiční výlet do učňovských dílen

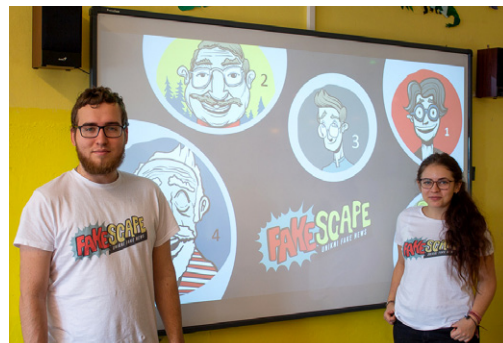
V lednu vyrazily děti z mateřské školky Rybníky na výlet do učňovských dílen v Polánce u Moravského Krumlova. První zážitek měly z kovárny. Podle dětí to tam totiž „smrdělo jako v pekle“. Když se dívaly na práci kovářů, kteří vytahovali železo z výhně a opracovávali ho, vzpomněly si na známou pohádku. Z kovárny zamířily do dílen automechaniků a klempířů, aby se podívaly, jak se opravují auta. V učebně

pro autotroniky si mohly sednout na motorku, kterou si sestavily sami učni. V hale pro opraváře zemědělských strojů kluky zajímalo, zda se do dílny vejde i kombajn. Pan mistr jim vše vysvětlil. Zvědaví návštěvníci zakončili exkurzi v truhlářské dílně, kde s pomocí učňů truhlářů vyrobili srdíčka z lipového dřeva. Domů si je děti odnesly na památku.

TEXT A FOTO NA STRÁNE Eva Fruhwirtová

Unikněte fakenews! Naučí vás to hra Fakescape

Fakescape je inspirovaná únikovými hrami. Základem je fiktivní příběh novinářů, kteří musí prokázat schopnost ověřovat informace. Vymysleli ji studenti politologie brněnské Masarykovy univerzity. Tereza Kráčmarová, Pavel Brejcha a jejich spolužáci s hrou Fakescape jezdí po školách v celé České republice. V celosvětovém lednovém finále americké soutěže Peer-to-Peer za hru získali druhé místo. V budoucnu plánují tvůrci slovenskou i anglickou verzi hry. Zájem o Fakescape projeví například organizace ze Švédska, Maďarska a balkánských zemí. „První myšlenka padla vloni před letními prázdninami. Začali jsme vyvíjet hru, která by pomohla řešit problémy s ověřením informací a šíření dezinformací, tzv. fake news,“ vysvětluje studentka Tereza Kráčmarová. Smyslem bylo vymyslet a připravit zábavnou hru, která ukáže mladým lidem, jak je důležité kritické myšlení, a provede je nástrahami mediálního světa. V týmu Fakescape je i Pavel Brejcha z Třebíče. Baví ho závěrečná kritická reflexe studentů a je rád za zkušenosti, které díky tomu získal. „Nejvíce mě překvapilo, jak je učitelská profese strašně náročná činnost. Někdy mívám pět přednášek po patnácti minutách po sobě a jsem z toho úplně vyčerpaný,“ prozradil Pavel a zároveň ocenil práci všech učitelů.

Třebíčská průmyslovka se rozrostla o novou moderní budovu

Areal Střední průmyslové školy Třebíč se rozrostl o novou moderní budovu. V novém pavilonu B se nachází 34 učeben, 8 kabinetů a ředitelna. Na každém patře je odpočinková místnost se zájemím pro studenty, třídy jsou prostorné a moderně vybavené. Průmyslovka nabízí jako jediná v České republice obor Energetik. „Během studia žáci absolvují řadu odborných exkurzí v různých energetických zařízeních, navštíví specializovaná pracoviště a technické vysoké školy. Mají také zajištěnou odbornou praxi v Jaderné elektrárně Dukovany,“ vysvětlil ředitel školy Zdeněk Borůvka. Řada absolventů nachází uplatnění právě v dukovanské elektrárně. Do sítě partnerských škol ČEZ patří nejen trebičská průmyslovka, ale také gymnázium v Třebíči, Moravském Krumlově a Ivančicích.

Jaderná elektrárna Dukovany je dobrým sousedem

Podpora projektů obcí a měst, neziskovek i spolků se každoročně zvyšuje

Nejen blízký region JE Dukovany, tedy ochranné 20 km pásmo, které čítá na 144 obcí a měst, ale také celé oba kraje Vysočina a Jihomoravský, se těší velké podpoře společnosti ČEZ, která provozuje na tomto území Jadernou elektrárnu Dukovany. Jedná se jak o přímé dary ČEZ, tak také o tzv. reklamní sponzorinku a široká škála projektů je schvalovaná Nadací ČEZ.

Za loňský rok můžeme mluvit o podpoře zmíněných krajů v celkové výši téměř 67 miliónů korun. Všechny finanční prostředky byly investovány do projektů, které zvýšily životní standard občanů, přispěly k bohatšímu komunitnímu životu v obcích a městech. Jednotlivé projekty, kterých bylo celkem 365, zasahovaly do různých oblastí jako např. kultura, volnočasové aktivity, životní prostředí, ale také sport, vzdělávání a v neposlední řadě také do sociální oblasti. Pomohli jsme mnoha občanům a jejich rodinám, kteří se ocitli v těžké životní situaci, a to zvláště prostřednictvím mobilní aplikace

Nadace ČEZ EPP – Pomáhej pohybem. Díky ní totiž mohou uživatelé svým pohybem podpořit jednotlivé projekty z celé České republiky přiřazením bodů, které nadace promění ve finanční prostředky (www.pomahajpohybem.cz, FB Pomáhej pohybem).

V několika případech živelních katastrof požádaly obce také o tzv. krizovou pomoc, která ve zkráceném řízení rychle a účinně pomohla odstranit nepříjemné následky např. požáru nebo záplavy.

Také v letošním roce je možné využít podporu prostřednictvím Nadace ČEZ v různých grantových programech. Stačí vyplnit jednoduchý interaktivní formulář na webových stránkách Nadace ČEZ www.nadacecez.cz. Zde jsou veškeré informace včetně návodu ke správnému vyplnění žádosti.

TEXT Jana Štefánková

FOTO archiv

V PŘÍPADĚ DOTAZŮ VOLEJTE ČI PIŠTE

Mgr. Jana Štefánková
561 104 631 / 724 804 786
jana.stefankova@cez.cz
KONTAKTNÍ OSOBA
NADACE ČEZ PRO VYSOČINU
A JIŽNÍ MORAVU

Nadace ČEZ přispěla na nové svozové auto Domovince Třebíč

AKTUÁLNÍ GRANTY A TERMÍNY PODÁVÁNÍ ŽÁDOSTÍ

PODPORA REGIONŮ

Podpora sociálních, zdravotních, environmentálních a komunitních aktivit v celé ČR

PŘÍJEM ŽÁDOSTÍ
OPRÁVNĚNÍ ŽADATELE
MAXIMÁLNÍ VÝŠE PŘÍSPĚVKU

2. 1.–31. 12. 2019
právníky osoby v ČR
není stanovena

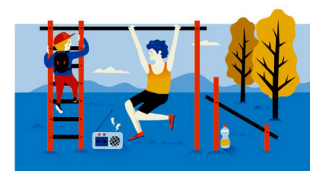

ORANŽOVÉ HRŠTĚ

Podpora výstavby a obnovy dětských a sportovních hřišť

PŘÍJEM ŽÁDOSTÍ
OPRÁVNĚNÍ ŽADATELE
MAXIMÁLNÍ VÝŠE PŘÍSPĚVKU

2. 1.–31. 12. 2019
právníky osoby v ČR
není stanovena

STROMY

Podpora liniové výsadby stromů – především nových a obnovovaných alejí a stromořadí

PŘÍJEM ŽÁDOSTÍ
OPRÁVNĚNÍ ŽADATELE
MAXIMÁLNÍ VÝŠE PŘÍSPĚVKU

1. 5.–31. 5. 2019
města a obce v ČR
150 000 Kč

Anežka Binková

„Krásný text...“ těmito slovy označil Jaro Slávik píseň Anežky Binkové (17) - Kostky, když dozněly poslední tóny kytary, při jejím účinkování v talentové soutěži na televizi Prima. Ačkoliv její soutěžní cesta skončila na prahu semifinále, začala být tato mladá zpěvačka a skladatelka v hledáčku hudebních fanoušků a produčních agentur mnohem víc, než kdy jindy. Na svém kontě má v současnosti necelou desítku vlastních skladeb, ve kterých se zrcadlí její pocity a životní příběhy. Přinášíme vám krátkou zpodobu této mladé dívky z Hrotovic.

■ Anežko, mohla byste se nám v krátkosti představit?

Jsem prostě mladá holka, která dělá to, co jí baví, miluje muziku, a píše a hraje svoje písničky.

■ Spousta z nás vás viděla v oblíbené pěvecké soutěži Česko Slovensko má talent? Jak jste se do soutěže dostala a jaké z ní máte zážitky?

Do soutěže mě přihlásil můj přítel Jarko. Byl to tedy jeho nápad. V soutěži jsem měla možnost být na kameře, dělat rozhovory, natáčet propagace.. jednoduše jsem si vyzkoušela to, co obnáší mediální pozornost.

Soutěž mi vzala část soukromí, ale s tím jsem do toho šla.

■ Co plánujete v nejbližší budoucnosti?

Pracovat na mých písničkách, dodělat aranže, třeba i napsat nějaké nové singly. Chci co nejvíce koncertovat, dostat se k lidem blíž a přála bych si, aby je moje muzika bavila. Časem chci vytvořit projekt pro lidi, kteří také trpí alopecií. Ale k tomu určitě prozradím víc až později.

■ Co vás kromě zpívání a psaní textů baví?

Ráda vařím, pečů, zkouším nové věci. Kromě toho mě baví poznávat nové lidi. Zkrátka ráda vymyslím, nesnáším nudu, proto se pořád někde toulám.

■ Vaše nejoblíbenější jídlo / knížka / film / člověk / citát – životní heslo?

Jsem doopravdy neskutečná milovnice těstovin. Kdybych si měla vybrat jídlo, které bude mé poslední, rozhodně to budou těstoviny. Moje oblíbená knížka je Malý princ, já sama často přemýšlím nad lidskými vztahy, proto zrovna tato kniha. Mám ráda komedie, romantiku, ale i horory. Každopádně nejoblíbenější film je jednoznačně komedie Norbit.

Samozřejmě pokud neberu v potaz rodinu, přitele a přátele... potom je to Ali Amiri - to je můj oblíbený člověk, je to taková moje spřízněná duše. Když jsem Aliho poznala, hned jsem věděla, že tohoto člověka ve svém životě potřebuji.

A moje životní heslo? Co se má stát, stane se. Žij a nech žít. Kdo nic nezkusí, nic nezíská.

PTALA SE Jana Štefánková

FOTO archiv A. Binkové

(Ne)zapomenutí hrdinové

V době tzv. první heydrichiády (po nástupu R. Heydricha do funkce zastupujícího říšského protektora dne 27. září 1941) byl mezi stovkami dalších občanů tehdejšího protektorátu zatčen i tetčický řezník Karel Holešovský. Aby uchránil svoji ženu Vlastu a příbuzné, prohlásil, že se ženou nežije a s příbuznými se nestýká, a veškerou „vinu“ (narušování veřejného pořádku a válečného hospodářství) vzal na sebe. Podle stanného práva, vyhlášeného R. Hedrichem, byl stanným soudem v Brně 8. října 1941 odsouzen k trestu smrti oběšením – bylo mu v té době 26 let.

Dlouhou dobu se mělo zato, že trest smrti oběšením byl vykonán – tak zněla i oficiální zpráva německých úřadů – ale díky pátrání v archívech synovcem Karla Holešovského byl po mnoha letech odhalen skutečný průběh událostí onoho dne 8. října 1941.

Stanný soud vynesl trest smrti a k jeho vykonání byl odsouzený okamžitě odváděn dvěma příslušníky gestapa. V tom okamžiku se však vrhl na nejbližšího strážce a zabil jej. Druhý strážce Karla Holešovského zastřelil ještě v soudní síni. Německé úřady tuto událost tajily a trvalo několik desetiletí, než pravda vyšla najevo.

Po skončení války se však rodině Karla Holešovského satisfakce nedostalo – řeznictví a hostinec včetně dvou aut byly znárodněny a vdově a čtyřem dětem nebyl přiznán vdovský ani sirotčí důchod.

Dne 30. září loňského roku byla v Tetčicích starostou Janem Šonem (na snímku vlevo) a předsedou MO ČSBS zavražděnému Karlu Holešovskému odhalena pamětní deska.

TEXT Antonín Růžička

FOTO archiv OÚ Tetčice

Pohled do Indie

Jaderná elektrárna Kudankulam

Až za ranního světla jsme sjeli ze silnice a odbočili do areálu, odděleného bránou do městečka Anuvijay. Rázem jsme se ocitli jako v jiném světě. Silnice nová, obrubníky natřené, trávníky zavlažované a posekané, okolí upravené, palmy, park, jako vjezd do ráje.

Když se začala stavět nová elektrárna Kudankulam, bylo vybudováno toto městečko. Nejdříve pro ruské specialisty a stavitele, které časem nahradili pracovníci jaderné elektrárny. Areál je obehnaný zdí, je

hlídaný armádou a zde se nacházel hotel, kde jsme měli strávit následující téměř 3 týdny.

Za zmínku rozhodně stojí indické jídlo.

Na hotelu jsme si s personálem každé jídlo hráli takovou hru. Na otázku „Is it spicy?“ místní personál odpovídá: „No, it is not spicy“. Pokud Ind připustí, že by to trochu kořeněné mohlo být, pak pro většinu Evropanů je to za hranou požitelnosti.

V Indii je velmi zřetelný respekt k autoritám. Management na elektrárně požívá takřka absolutní poslušnosti svých podřízených. Podobné autority požívají západní cizozemci. Nejistil jsem, jaká část z toho je pozůstatek kolonialismu a jaká část je podezření, že západní cizozemec je nesmírně bohatý. Cesta mikrobusem každé ráno z jaderného městečka do elektrárny trvá 20 minut hrůzy. Až po vjezd na elektrárnu, do světa relativního klidu a pořádku.

Jaderná elektrárna Kudankulam má dva bloky VVER 1000 v provozu a čtyři bloky v přípravě. Mateřská společnost NPCIL, vlastněná státem, provozuje 22 jaderných bloků (6 780 MW), čtyři bloky staví (3 800 MW).

Jakkoliv mimo elektrárnu většina lidí vypadá opravdu chudobně, do elektrárny proudí dobře oblečení a upravení lidé. Technici elektrárny až po ředitele zpravidla nosí tmavé kalhoty a firemní košile s decentním modrým proužkem. Pracovní týden je šestidenní, včetně soboty, pracovní doba je zhruba šestihodinová. Člověk vše musí posuzovat v kontextu okolí. Pokud by se snažil nasadit hned měřítko nejlepší světové praxe, okamžitý neúspěch by byl zcela jistý. To se dá demonstrovat na následujícím příkladu: Všechny jaderné elektrárny se snaží zabránit vniknutí cizích předmětů do svých parovodních okruhů, protože ty už způsobily řadu událostí s přesahem do jaderné bezpečnosti. Pokud však během odstávky na dělicí rovině otevřeně turbíny sedí opice (to není vtip), která trhá kusy izolace z boku turbíny a hází je dovnitř, pak je třeba měřítko dočasně změnit. Elektrárna nepatří k nejhezčím a uklizenějším na světě, ale v porovnání s nejbližším okolím je to o mnoho řádů výše. Je relativně mladá, až se podaří vychytat dětské nemoci, zcela jistě zahájí cestu k jaderné dokonalosti.

TEXT A FOTO Petr Langášek

Vystoupení z letadla v Indii, v Tiruvananthapuramu nad ránem po cestě z lednově mrazivé Prahy je opravdu jako rána palicí. Elektrárna Kudankulam, kam jsme cestovali jako členové týmu WANO Peer Review, leží na nejjihnější cípu Indie a v únoru zde také vrcholí zima. Ale znamená to, že zde přes den je něco přes 30 °C a přes noc něco pod 30. Během tříhodinové cesty z letiště do hotelu jsem se omlouval českým řidičům a dálnici D1, že jsem o nich špatně mluvil. Místním řidičům zcela chybí pud sebezáchovy. Chaos je všeobjímající. Všichni naprosto bez ohledu na okolní podmínky předjíždějí, odbočují, zastavují, otáčejí se. Přestože byla noc, část vozidel nesvítla vůbec, zbytek svítil dálkovými světly. Na motorkách jsou vidět čtyřčlenné rodiny, helmy a zpětná zrcátka jsou spíše výjimkou. Jezdí se vlevo, nicméně řidiči si občas zkracují cestu protisměrem, a to i na přivaděcích.

Jaderné městečko Anuvijay

I takhle se dá v Indii cestovat

Muzeum Mohelenska

HISTORII MOHELNA OD NEJSTARŠÍHO OSÍDLNÍ LOKALITY DNEŠNÍHO MĚSTYSE AŽ PO NOVOVĚK MAPUJE MALÉ MUZEUM, UMÍSTĚNÉ V BÝVALÉ HOSPODÁŘSKÉ BUDOVĚ TAMNÍ FARY.

Mohelenský kopčema

Mapa z roku 1825

Vitríny s archeologickými nálezy

Otevřeno bylo 25. srpna loňského roku při příležitosti farního dne v Mohelně zásluhou skupiny místních nadšenců.

V Mohelně může přichodzí spatřit Kopčema, pravěkého kluka z knihy Eduarda Štorcha Lovci mamutů. Kopčem z tlupy od Dolních Věstonic sedí v rohu místnosti a možná právě přemýšlí, kde najít ohnivý kámen k rozdělání ohně. Figura Kopčema je dobrým nápadem, jak do muzea přilákat děti. Děti také obvykle zaujmou velké mamutí zuby. Pro býložravce mamuty byly totiž typické nejen velké kly, ale i pouhé čtyři další zuby pro drcení tuhé trávy. Měli se mamut pořádně najíst, musely se jeho zuby přizpůsobit tím, že se zvětšovaly. **„Nálezy ze starší doby kamenné dokazují, že Mohelnice má 40 000 let starou historii, ale ta leží ve sklepech a depozitářích muzeí. Proto ji chceme zpřístupnit místním lidem i návštěvníkům zdaleka,“ řekl o důvodech vzniku muzea jeho správce Radek Kopeček.**

Expozici pojali odborní garanti Mgr. David Zimola, Mgr. Milan Vokáč Ph.D. a Ing. PhDr. Petr Škrdl Ph.D. jako procházku historií Mohelnice od doby paleolitu až téměř po současnost.

■ Na sídlišti lidí ze starší doby kamenné se v lokalitě Boleniska našlo přes tisíc nástrojů. Nálezy pocházejí z povrchových sběrů a jsou asi 40 000 let staré. Další významná a poněkud neobvyklá je lokalita objevená v trati Plevovce, kde archeologický výzkum odhalil kamenné podlahy dočasných obydlí – jedny z vůbec nejstarších lidských staveb v České republice z doby asi 21 000 let př. n. l.

Zajímavý je nálezy kruhové stavby, tzv. rondelu. Mohelenský rondel má dva příkopy a čtyři vstupy, orientované do světových stran. Poloha a tvar byly zaměřeny georadarem. Patří do období kultury s moravskou malovanou keramikou (kolem 5 000 let př. n. l.). Účel rondelů dosud neznáme, mohlo jít nejspíš o kultovní místa. Mohelenský je nejsevernější na Moravě.

■ V expozici zaujmou fotografie a popis mohyly nad Mohelnou. V této lokalitě se prováděly vykopávky už v roce 1925. Před několika lety tam archeologové našli dalších deset hrobů ze starší doby železné. Zvláštností je nálezy hrobu s mimořádně dobře zachovalou motanou šňůrou s navlečenými drobnými litymi bronzovými kroužky v délce cca 2 m. Návštěvník muzea se může poučit i o nálezech na Dřínové hoře u Kramolína a na hradišti Skřipině, kde je doloženo souvislé osídlení po dobu dvou tisíc let od doby bronzové. Byly nalezeny i římské mince.

■ Ze středověku pochází nejstarší písemná zmínka o Mohelně, která je z roku 1234 a týká se mohelenského kostela a farnosti. Návštěvník se poučí o dějinách školství v Mohelně, začte se do seznamů středověkých řemeslníků, dozví se o osobnosti malíře Bobeše Svobody nebo o mohelenských stolařích a kamnářích. Expozice přibližuje dvoustleté dějiny vinohradnictví, stavební vývoj tamního kostela a dějiny farnosti. Poučný je i přehled místních farářů od roku 1350 a informace o nejvýznamnějším mohelenském rodákovi Vladimíru Nováčkovi, který byl za II. světové války kaplanem u českých vojsk ve Velké Británii. Zaznamenána je i historie Sokola, Orla a hasičů. Zaujme třeba i kopie katastrální mapy z roku 1825.

■ Dosud poslední část muzea se věnuje vzniku republiky. Její součástí je přehled legionářů z Mohelnice a okolí.

■ Součástí muzea je i album starých fotografií z Mohelnice a okolí, které si zájemci mohou zapůjčit k prohlédnutí. V současné době má album už tři šanony.

Docela dost na jedno malé muzeum. Ale třeba se najde další větší místnost, kam se bude moci Muzeum Mohelenska časem ještě více rozvinout.

Soutěžte s námi

Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně má hned tři „nej“. Je vybavena největší reverzní turbínou v Evropě o instalovaném výkonu 325 MW, je elektrárnou s největším spádem v České republice - 510,7 metrů a je vodní elektrárnou s největším instalovaným výkonem v ČR - 2 x 325 MW. Do provozu byla uvedena v roce 1996. Dolní nádrž se nachází na říčce... **viz tajenku**, má celkový objem 3,4 mil. m³ a výšku hráze 56 m. Horní nádrž leží na hoře Dlouhé Stráně v nadmořské výšce 1 350 m a má celkový objem 2,72 m³. Vlastní elektrárna je řešena jako podzemní dílo. Obě její soustrojí jsou umístěna v podzemí, v kaverně o rozměrech 87,5 x 25,5 x 50 m, Horní nádrž je s podzemní elektrárnou spojena dvěma přívaděči, každým pro jedno soustrojí; s dolní nádrží je elektrárna propojena dvěma odpadními tunely dlouhými 354 a 390 m.

VÝHERCI Z MINULÉHO ČÍSLA

správná tajenka: **pro přádelnu**

■ Vladimír Sotirov
■ Václav Karfík
■ Alena Kazdová

■ Helena Hladká
■ Bořivoj Černich

Tajenku posílejte mailem na adresu zpravodajedu@cez.cz nebo na korespondenčním lístku na adresu JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice do 30. dubna 2019. K účasti v losování je nutné uvést poštovní adresu pro zaslání případné výhry.

Po provedeném losování jsou jména, adresy a e-maily vymazány.

1. Jak se jmenuje britská spisovatelka, autorka úspěšného „Deníku Bridget Jonesové“?

KA Jojo Moyesová **MA** Naomi Woodová **D** Helen Fieldingová

2. Ve které Smetanově opeře vystupují Katuška, Hedvika, Jarek a Beneš?

IV Čertova stěna **M** Dvě vdovy **LÁ** Tajemství

3. Cestovatelé Miroslav Zikmund a Jiří Hanzelka navštívili na svých cestách indiánský kmen v nitru amazonské džungle, proslulý zmenšováním hlav svých nepřátel. Jak se jmenuje tento kmen lovců lebek?

EN Šavanti **K** Šetaové **OK** Šuárové

4. Fenomenální jamajský běžec Usain Bolt ukončil kariéru po mistrovství světa v Londýně. Kolik zlatých medailí získal na olympijských hrách?

A 7 **Á** 8 **N** 9

5. Cenu Grammy za album roku získala letos country zpěvačka Kacey Musgravesová. Název alba?

ME Space Cowboy **D** Golden Hour **Ý** Butterflies

6. Čeho se bojíte, když trpíte ombrofobií?

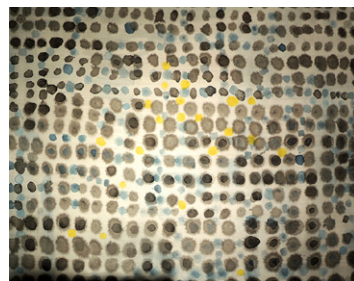
PO Střihání nebo holení **NI** Strží a srážů **E** Průtrže mračen

7. „Žijeme v době, kdy dvacetiletí mohou psát paměti.“ Autorkou tohoto výroku je herečka

SN Vanessa Redgraveová **C** Jane Fondová **T** Emma Thompsonová

8. Žije v pobřežních vodách jižní Austrálie. Podle tvaru hlavy je zřejmé, že patří do příbuzenstva mořských koníček a jehel. Je nazýván mořský dráček. V korálových porostech je díky svým pentlicovitým výrůstkům a zbarvení téměř nezpozorovatelný. Je to

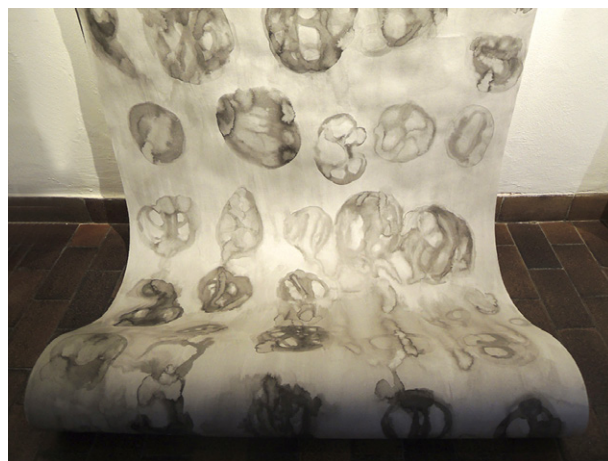
OK Odranec **E** Lulanka **Á** Řasovník

Příběhy velkých formátů

Maximální soustředěností na využití výrazových možností základních výtvarných prostředků jako jsou linie či bod se vyznačuje tvorba a výstava grafičky a kreslířky Marie Filippovové (1938) probíhající v třebičské Galerii Malovaný dům. Rodačka z brněnských Židenic ve svých grafických listech ze 60. let pracovala s odkazem Skupiny 42, která se zaměřovala na zachycení ducha městské krajiny. Postupem let však od principu zobrazování přešla ke kultivaci svébytného expresivního výrazu. Již před třiceti lety se soustředila především na téma člověka a jeho traumata. Tak vznikl například její Otevřený projekt, v němž technikou propichování „zobrazila“ miliony obětí holocaustu. Co člověk, to vpich - a v posledních letech také bod či skvrna jako vykřičník lidské existence. Autorka nyní vytváří lavírovanou kresbou tuší a barevnými tušemi díla „nekonečným“ opakováním bodů nebo skvrn, pokrývajících celou plochu listu papíru. Své rastry však neopakuje strojově přesně. Výsledkem jsou práce, kde zdánlivá monotónnost vytváří až organické struktury. Autorka vedle běžných formátů rozvíjí i několikametrové kresby instalované do prostoru jako monumentální vlny, vodopády, spirály nebo sloupce. Díky svému zaujetí pro to, co je prvotní či podstatné, je dnes Filippovová považována za významnou představitelku ztišené komorní i monumentální tvorby na papíře. A tak je divák přiveden k poznání, že odhlédnutím od služebnosti kresby při zobrazování viděného získal člověk citlivost ke kresbě jako způsobu obcování s energiemi držiteli pohromadě tento svět i nás samotné. Marie Filippovová je nositelkou Ceny města Brna za životní dílo z roku 2008 i Medaile Václava Hollara za celoživotní grafické dílo z roku 2013.

TEXT Arnošt Pacola

Inzerovat mohou soukromé osoby, živnostníci a firmy, mající svoji provoznu ve dvacetikilometrovém pásmu okolo elektrárny.

Cena inzerátu

- 1/16 strany – 250 Kč vč. DPH
- 2/16 strany – 500 Kč vč. DPH

Zájemce o inzerce zašle objednávku s uvedením názvu a sídla firmy, IČ, příp. DIČ, buď máilem na adresu: jas@jas-hrotovice.com nebo písemně na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice.

Vydavatel neodpovídá za kvalitu inzerovaných výrobků a služeb.

**Kácení stromů
v omezených prostorech
Zdravotní řezy
vzrostlých stromů
Péče o památné stromy
mobil 608 717 245**

Martin Uhlíř, Lipová 1315, Rosice
www.tree-climbing.cz

ELEKTRO

Palát Miroslav
Sokolská 548, Hrotovice

- oprava převijení motorů
- oprava vod. čerpadel
- oprava ručního nářadí
- oprava el. spotřebičů

Tel.: 603 833 619

Pracovní doba:
po-pá 8 -17, so 9 -13

- Silikonové těsnění oken a dveří - plastových i dřevěných
- Žaluzie horizontální i vertikální
- Sítě proti hmyzu, síťové dveře
- Veškeré opravy

Dodá a namontuje

Ivo Pavlík
675 56 Dukovany 221
tel.: 602 719 156

**Tel.:
774 655 839**

TESAŘSKÉ PRÁCE

Krovy, altány, pergoly a garážová stání.

Výroba zahradního nábytku a zahradních doplňků.

**Drahomír Miroš
675 57 Rouchovany 284
e-mail: d.miros@seznam.cz**

MORAVSKÝ REALITNÍ SERVIS

**Jsmo Vaše realitní kancelář
Plánujete prodat nemovitost?**

720 620 051

www.moravsky-realitni-servis.cz
info@moravsky-realitni-servis.cz

Máte bezpečný domov?

Odpovíme vám v článku na:
www.domov-v-bezpeci.cz/mate-bezpecny-domov

+ ZDARMA:

5 KROKŮ
pro bezpečný domov

Domov v bezpečí s.r.o. Email: info@d-v-b.cz
675 57 Rouchovany 224 Mobil: 603 3456 31

Pomůžeme vám se zabezpečením a automatizací vašeho domova.

AUTO-JF s.r.o.
Medlice 20
671 40 Tavíkovice

Tel.: 736 624 955

www.autocentrumcerny.cz

**AUTOCENTRUM
ČERNÝ**

**Přestavby vozů LPG
Geometrie, diagnostika
Výměny olejů
automat. převodovek**

specializovaný servis LPG, Dacia, Renault, Škoda

MED

Celoroční prodej - přímo od včelaře
květový, lipový, lesní medovicový, pastovaný

Medovina

Kosmetika z včelích produktů
Prodej včelařských potřeb

Rodinná včelí farma KURTINOVI

Račice 41, p. Hrotovice

Tel.: 737 363 489, 605 339 043

www.vcelarstvikurtin.cz

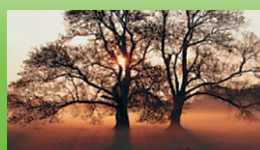
NEPŘETRŽITÝ PRODEJ!

Prodejna je umístěna v suterénu rodinného domu,
po telefonické domluvě Vás obsloužíme **KDYKOLIV**,
i ve večerních hodinách.

Lesnictví a péče o stromy

Adamera s.r.o.

**671 38 Višňové 182
tel.: 606 532 184**

e-mail: adamera.sro@seznam.cz

- arboristika, ošetření stromů
- řez ovocných a okrasných dřevin
- riziková, klasická těžba stromů
- odstranění pařezů frézováním
- likvidace větví štěpkováním
- práce se speciální pásovou plošinou – dosah 18 m
- stříhání živých plotů
- svahové sečení, mulčování trávy
- prodej dřevních štěpků

www.adamera.cz

Milí školáci

ZKUSTE S NÁMI VYŘEŠIT HÁDANKY
A ZÍSKEJTE CENY

Zpravodaj vám přináší další soutěž, kterou pro vás tradičně připravilo brněnské vydavatelství KIRA. Svoje odpovědi poslejte na korespondenčním lístku nebo pohlednici do 30. dubna 2019 na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice nebo na e-mail: zpravodajedu@cez.cz. K účasti v losování je nutné uvést poštovní adresu pro zaslání případné výhry.

Po provedeném losování jsou jména, adresy a e-maily vymazány.

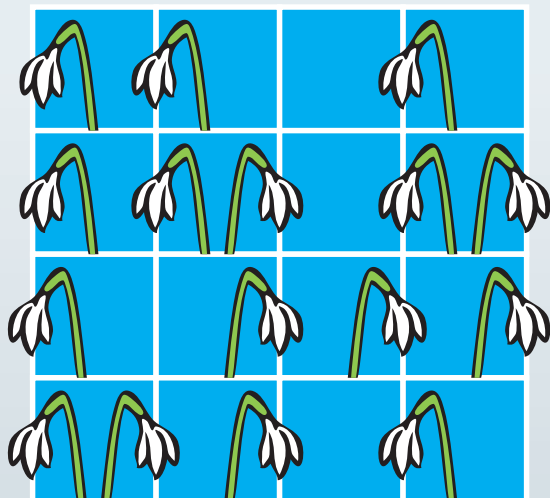
Výherci z minulého čísla

- Silvie Kynclová
- Matyáš Čermák
- Adéla Burianová
- Marek Bobek
- Pavla Pánková

SNĚŽENKY

Na zahrádce se objevily první sněženky. Určete, kolikrát se vyskytuje označený čtvereček v obrazci.

PŘIPRAVILO VYDAVATELSTVÍ KIRA BRNO

SUDOKU

Doplňte do mřížky čísla 1 až 6 podle pravidel sudoku. Stačí řešení dvou žlutých řádků.

	4		6		5
3		4		2	
	6		4		2
4		2		6	

SČÍTÁNÍ

V součtu dvou čísel je šest číslic nahrazeno tečkami. Ve skutečnosti jsou to jen dvě číslice, každá se opakuje třikrát.

$$\begin{array}{rcccc} 7 & . & 2 & . \\ . & 5 & . & 4 \\ \hline . & 7 & . & 2 \end{array}$$

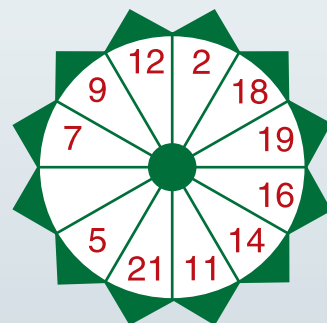
PŘESMYČKY

Přesuňte písmena v jednotlivých slovech a dostanete názvy dvanácti živočichů.

VÁRKA	KORDON	CHLEBA
RAMPA	PRÁDLA	DĚKAN
KOLOS	PORUCHA	PALMA
VARNA	GORALI	LANKA

KOLO ŠTĚSTÍ

Naše kolo štěstí se nám na okamžik zastavilo a tak můžete vidět uspořádání čísel, které není náhodné, ale splňuje určitý systém. Prokouknete-li jej, snadno doplníte chybějící číslo.

CESTA PARNÍKEM

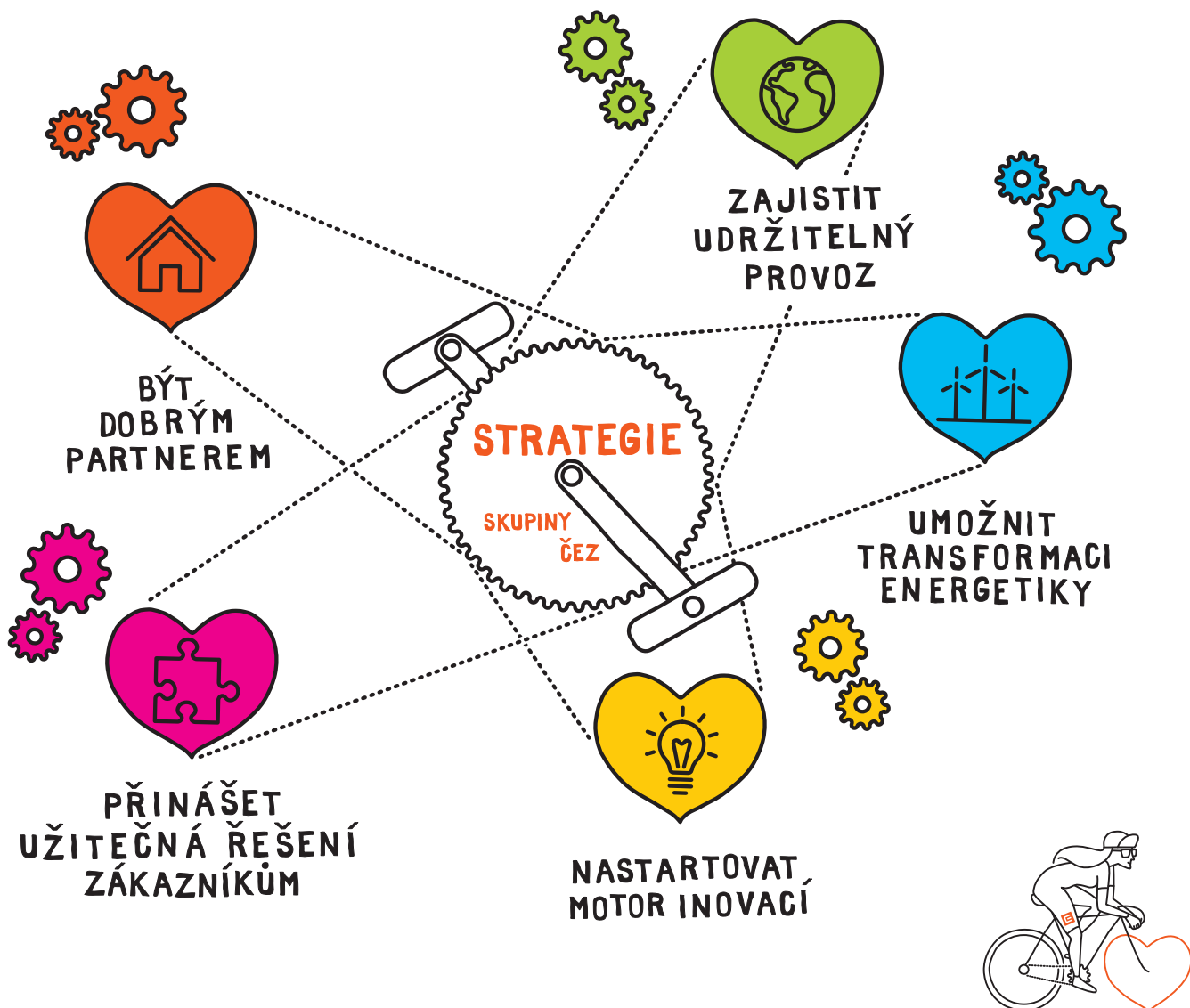
Luxusní parník. Na kapitánský můstek přibíhá vyděšený námořník: „Kapitáne, myslím, že máme v lodi díru!“ – „Jak jsi na to přišel?“ – „V bazénu na palubě...
dokončení v tajence osmisměrky.“

Do osmisměrky jsme zařadili celkem 32 výrazů. Až všechny vyškrtáte, zůstane v obrazci jedenáct volných písmen, která – čtena po řádcích – tvoří **tajenku**.

BACIL	EPIGRAM	KLADNO	OSTROV	POSED
BÁSNÍK	HOUBAŘ	KOLENO	OTROK	PRÁDLO
BŘEZEN	HROZEN	LEDEN	PANDA	PROVIZE
DEKOLT	KALINA	LOGIKA	PLAKÁT	SANACE
DOROST	KAOLÍN	NEGACE	PLATAN	SKLÁDKA
DŘINA	KAPUCE	NOVINA	POHLED	STIMUL
EMOCE				SYTOST

S	A	N	I	L	A	K	Í	N	S	Á	B
Y	P	S	Í	L	A	N	I	Ř	D	Ř	A
T	Á	K	A	L	P	L	E	D	E	N	T
O	V	L	P	R	O	V	I	Z	E	S	D
S	N	Á	Á	G	N	A	E	C	O	M	E
T	P	D	I	E	N	K	R	S	R	L	
V	L	K	A	C	L	P	O	T	Ž	N	H
O	A	A	A	L	O	D	I	V	E	A	O
R	T	N	R	P	K	M	A	G	I	D	P
T	A	R	H	O	U	B	A	Ř	R	N	L
S	N	O	O	L	I	C	A	B	K	A	A
O	T	L	O	K	E	D	E	S	O	P	M

ENERGIE PRO BUDOUCNOST

Principy udržitelného rozvoje jsou pro naše podnikání zásadou. Naše strategie udržitelného rozvoje s názvem Energie pro budoucnost, má 5 priorit a řadu konkrétních projektů.

Podívejte se na Strategii udržitelného rozvoje
Energie pro budoucnost.